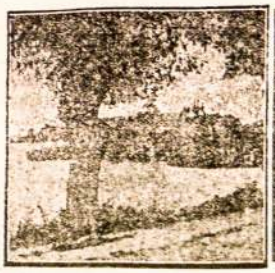

LIETUVIS

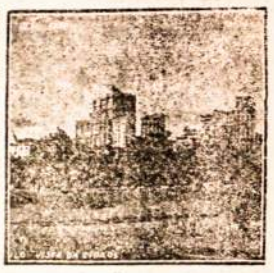

Redakcijos ir Administracijos adresas: „LIETUVIS" Rua Bandeirantes, 92, Caixa Postal, 1764. São Paulo.

JORNAL LITHUANO

Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „Šviesa"

Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10$000 pusei — 6$000 atskiriems mėnesiams po 1$000. Užsienin: metams — 15$000 pusei metu 8$000. Atsk. numeris 300 reis.

Redakcija atidaryta kasdien nuo 10 iki 3 val. p. p. Sekmadieniais nuo 2 iki 4 val. p. p.

Redaguoja St. Vancevicius

8-ti METAI. | SÃO PAULO, 1936 m. Balandžio - Abril mėn. 4 d. | NR. 14 (378)

Pirmas Lietuvis Etiopijoj.

Dabar, kai viso pasaulio akys yra nukreiptos į Etiopiją ne pro šalį prisiminti pirmą lietuvį, kuris aplankė Etiopiją. Toji kelionė į Juodojo jūro šalį buvo gana senai atlikta, būtent, 1864—65 mt p'rmas lietuvis, kuris aplankė Etiopiją, buvo kunigaikštis Ignotas Žagelis, gimęs 1827 m. Ukmergės apskr. Baigęs gimnaziją Vilniuj, Žagelis išvažiavo į Kijevą, kur baigė universitetą, medicinos fakultetą, ir vėliau Paryžiuj gavo daktaro laipsnį. Londone Žagelis susipažioo su anuometiniu Egipto vicekaralinius sūnum, kunigaikčiu Halimu, su kuriuo labai susidraugavo. Baigęs savo studijas Žagelis daug keliavo, dažniausiai su sakytu Halimu. Jis, tarp kitko, aplankė Ameriką, Australiją, Malajiečių salvną, Havajų salas, Siriją, Indiją ir didesnes Ramiojo vandenyno salas. Per tas keliones Žagelis sudarė didelius ir vertingus aplankytų kraštų augmenijos ir gyvūnijos rinkinius, kuriuos vėliau padovanojo Britų muziejui Londone, Paryžiaus muziejui ir Varšuvos tautiniams muziejui. 1864 metais Žagelis su Halimu aplankė Etiopiją ir buvo pažiūrėti Nilo versmių. Po tos kelionės, išsilęgęs savo gimtinės, jis grįžo į Vilnių.

Būdamas Etiopijoje Žagelis buvo du karius priimtas anuometinio negaus, Šoos karaliaus Soha Salassie. Žagelis labai gražiai atsiliepė apie negusą, kuris tolimas svečius priėmė su dideliu vaišingumu. Negaus veide buvo matyti jo nepaprastas geranmas. Patyręs, kad vienas iš jo lankytojų yra gydytojas, Žagelį jis dar buvo pakvietęs prie savo karališkojo stalo ir rodęs jam ypatingą pagarbą. Negusas smulkiai teiravęsis apie Žagelio tėvynę ir nuoširdžiai apgailestavęs, sužinojęs, kad jis vergauja svetimiems. Atleisdamas Žagelį, apdovanojo brangiu žiedu su dideliu rubinu.

A. I.

Keturi lietuviai technikai Desijoj dirba prieš léktuvines sléptuves.

Pereitais metais keturi iš Lietuvos jaunoliai technikai: Jonas Sakabonis, Ignas Kučinskas, Vladas Kriauna ir Antanas Bauža, garlaiviu nuvyko į Londoną. Iš Londono jie, Abisinijos atstovybės pagelba, buvo nugabenti net į Abisiniją.

Dabar tie jaunuoliai atsiuntė laišką, kuriame rašo, kad jiems Abisinijoj gerai sekasi. Jie dabar, kaipo technikai dirba Desijoj prie priešlektuvinių slėptuvių. Kadangi Abisinijoj technikai labai branginami, tai kiekvienas tų jaunuolių visai gerai uždirba.

Naujoji radio stotis bus statoma ties Babtais.

Atatinkama Susisiekimo Ministerijos ir kitų žinybų atstovų komisija jau visai baigia tyrinėjimus naujosios Kauno radio stoties vietai parinkti.

Naujoji Kauno radio stotis būsianti statoma ties Babtais. Be to, ji būsianti daug galingesnė už esamą ir moderniškai įrengta.

Maironies mokyklos statybos darbai.

Naujųjų Maironies vardo lietuvių pradžios mokykos rūmų statybos darbai jau pradėti ir tęsiami toliau. Statybos darbai kiek susitrukdė dėl plytų stokos. Dr. Peruche, kuris davė veltui visas p ytas,

tuo tarpu neturėjo visų reikalingų plytų pagaminęs. Dabar greitu laiku plytos bus baigtos deginti ir pristatytos į vietą. Mokyklos rūmų statyba toliau eis gyvai. Tikimasi, kad apie Liepos mėnesį rūmai bus užbaigti ir Parque das Nações lietuviai jau galės leisti savo vaikučius į lietuvių mokyklą.

Hauptmanas busiąs nužudytas elektros kedėj.

Paskutinėmes dienomis Amerikos ir Europos spauda pradėjo daug rašyti apie Linbergo sūnaus nužudytoją, vokietį Hauptmaną, kuris jau kelis kartus buvo pasmerktas mirti, tačiau dėl įvairių priežaščių mirties bausmės įvykdymas nuolat buvo vilkinamas. Dabar naujausios žinios pėaneša, kad Hauptmanas busiąs nužudytas šį šeštadienį elektros kedėje.

S. Paulo Estado Valdžios Politikoje Pasikeitimu Nenumatoma.

Prieš municipalinius rinkimus buvo spėliota, kad rinkimus laimėjus opozicijos partijoms S. Paulo estado valdžioje ir jos politikoje įvyksią pakeitimų. Nors balsų tikrinimas galutinai neužbaigtas, tačiau iš paskelbtų rezultatų matyti didelę dabartinės estado vyriausybės šalininkų persvara. Daugiausia balsų gavo konstitucinalispartija, kuri palaiko p. Armando Salles de Oliveira politiką.

S. Paulo miesto vyriausybė šiais metais mano pravesti visą eilę pagerinimų ir atlikti daug darbų, surištų su nemažomis išlaidomis.

Tolimuose Rytuose neramu.

Paskutiniu laiku ne tik Europos padangėje niaukiasi karo debesys, ne tik Rytų Afrikoje liejasi kraujas, bet Tolimuose Rytuose kyla neramumai ir nauji pavojai taikai. Naujausios žinios praneša, kad Sovietų Rusijos ir Mandžurijos pasleny kilo kruvini susiremimai. Iš abiejų pusių yra labai daug žuvusiųjų ir sužeistų. Bijoma, kad kilęs konfliktas nesukeltų naujos audros Tolimuose Rytuose. Kaip žinoma, Mandžurijoj labai daug šeimininkauja Japonija, kuri su Sovietais visą laiką turi įtemptus santykius.

Pan-Amerikos taikos konferencija.

Pan-Amerikos taikos konferencijai jau pradėta rimtai ruoštis. Tarp Šiaurės Amerikos ir Pietų Amerikos didesniųjų valstybių konferencijos reikalu eina pasitarimai. Jau beveik galutinai nusitarta dėl datos. Konferencija manoma šaukti šių metų liepos 15 dieną Buenos Aires mieste.

Iš kitos pusės pranešama, kad kilus karui Europoje, Amerikos valstybės laikysis neitreliteto.

Tarptautinėse lėktuvų rungtynėse dalyvaus ir Lietuva.

Tarptautinė aeronautikos federacija ruošia 1937 m. tarptautines lektuvų rungtynes aplink pasaulį. Tas rungtynes finansuoti sutiko Monte Karlo bankas, tam reikalui pravesdama loteriją. Lietuvos Aero klūbas nutarė iki rungtynių įsigyti gerą lėktuvą ir tarptautinėse rungtynėse dalyvauti.

Sovietų Rusijoj trys asmens pasmerkti mirti.

Iš Maskvos pranešama, kad Sovietų Vyriausias Tribunolas nubaudė mirtimi trys asmenys, kurie buvo kaltinami veikime prieš komunizmą. Visi trys pasmerktieji yra vienos geležinkelio linijos tarnautojai. Jie bus sušaudyti. Penkis kitus kaltiniamuosius teismas nubaudė kalėjimu nuo 3 iki 10 metų.

Ši šeštadieni, balandžio 4 dieną

Grandiozinis sporto

VAKARAS

«LUSO BRASILEIRO» SALĖJE, RUA DA GRAÇA NR. 144.

Nepaprastai įdomi sporto programa St. Žičkui dalyvaujant. Be to, labai graži ir įdomi komedija. Juokų iki ašarų.. Pakvietimus būtinai pasirūpinti iš anksto pas sportininkus.

Pradžia 8 val. vak. Pabaiga 4 val. ryto.

LIETUVOJE

Darbininkai bus samdomi per darbo biržą.

Atatinkamose įstaigose kilo sumanymas sukoncentruoti visą Kauno miesto darbininkų samdymą per miesto savivaldybės darbo biržą. Prie dabartinės tvarkos į Kauną suvažiuoja d ug darbininkų iš provincijos, kurie daro konkurencijos vietos bedarbi ms, tuo tarpu, kai jų kilimo vietose jaučiamas darbininkų trūkumas. Centralizavus darbininkų samdymą, visi nesusipratimai būtų pašalinti.

Valstybinį sporto st dioną užbaigs birželio mėnesį.

Užėjus šalčiams, valstybiniame sporto stadijone žemės kasimo darbus teko nutraukti. Orui atšilus, darbus tikimasi vėl atnaujinti, tačiau tik apie kovo 15 d. Numatoma pirmiausia baigti lyginti antrąją futbolo aikštę, sukasti takus bei alėjas, jas išberti žvyru ir apsodinti medžiais. Tuo pačiu laiku norima pradėti tvarkyti ir taką bėgimams bei statyti tribūnas. Nors darbu dar yra daug, tačiau stadijoną galutinai įrengti tikimasi ligi birželio mėnesio.

Ir Vilniaus krašt. darbininkai vykta į Latviją.

Šiomis dienomis Vilniun buvo atvykusi latvių ūkio delegacija tartis dėl ūkio darbininkų vykimo į Latviją šių metų vasaros darbams. Nutarta iš Brėslaujos apskrities lauko darbams į Latviją pasiųsti 3.200 darbininkų, — apie vyrų ir 2700 moterų.

Neraštingumo pašalinimo komisija

Neraštingumui pašalinti sumanymui įvykdyti švietimo ministerija sudarys specialią komisiją.

Į komisiją numatoma kviesti įvairių žinybių ir visuomenės veikėjų atstovus.

Tragiškas meilės finalas.

Žaliajame kalne, jaunulis K. ir panelė X, karštai buvo įsimylėję. Jiedu jau ruošėsi jungtuvėms. Tačiau jų sumanymui pasipriešino jaunojo K tėvai.

Šiam pasipriešinimui K. neradęs išeities praėjusios savaitės pabaigoje jis nusižudė. Jo laidotuvėms susirinko ne mažas būrys Žaliojo kalno jaunuolių Jų tarpe buvo ir panelė X. Ji giliai nusiminusi palydėjo savo numylėtąjį į amžinatvę.

Šiai nelaimingos meilės tragedijai nepakako vienos aukos. Panelė X, palydėjusi savo sužadėtinį ir sugrįžusi namo, išgėrė acto esencijos ir mirė. Jos laidotuvės įvyko kovo 1 d. po pietų. Laidotuvėms susirinkusieji smarkiai kaltino pil. K. tėvus, kaipo dviejų aukų kaltininkus.

Matininku ir kultūrtechnikų suvažiavimas Kaune.

Vasario mėn. 29 d. Kauno Kūno kultūros rūmuose įvyko matininkų ir kultūrtechnikų suvažiavimas. Iš visos Lietuvos suvažiavo apie 200 asmenų. Suvažiavimas nagrinėjo visą eilę profesinių reikalų.

Registruoja namų persitvarkimus.

Kovo mėn. 2 d. Kauno miesto burmistras išleido privalomą įsakymą visiems miesto namų savininkams, miesto savivaldybei suteikti žinias apie padarytus turimuose namuose pertvarkymus, kurie padidino arba sumažino butų skaičių. Už nepranešimą iki kovo mėn. 16 d. arba už neteisingų žinių suteikimą bus baudžiama iki 500 litų piniginė bauda.

Pašventino naujus pastatus.

Kovo mėn. 2 d. Kauno miesto savivaldybė pašventino visą eilę naujų savo pastatų. Be kitų. pašventintos naujos mokyklos ir saviv ldybės rūmai P. Vileišio aikštėj.

Dėl Nemuno vandens pakilimo gali netekti 100 darbininkų darbo.

Kovo 2 d. ties Kaunu Nemuno vanduo pakilo iki 3,5 metrų. Jei Nemuno vanduo dar pakils nors pusę met. tai Kauno žiemos uoste bus nutraukti polių kalimo darbai ir apie 100 darbininkų laikinai nustos darbo.

Jau pradeda drausti amatininkus.

Atskiri amatininkai, kurie patys dirba savo dirbtuvėse, ligšiol buvo laikomi darbdaviais ir ligonių kasose nebuvo apdraudžiami.

Vyriausiai socialinio draudimo valdybai išaiškinus, kad tokie smulkūs savininkai — darbininkai turi būti draudžiami ligonių kasose, jų draudimas jau pradėtas.

Kauno uoste eina skubūs darbai.

Nemuno laivų bendrovė ir baidokų savininkai, atšilus orui ir Nemunui patvinus, pradėjo skubius laivų ir baidokų remonto darbus.

Kaune yra daugiu kaip 5000 telefonų.

Pakeitus tetefonų tarifus, telefonų abonentų skaičius smarkiai auga. Paskutinėmis dienomis įregistruota daugiau kai 5100 telefono abonentų, o visoje Lietuvoje jų skaičius siekia apie 18.000.

Medis užmušė darbininką.

Rokiškio apskr. Obelių apylinkėje esančiam Deksnės miške, kuriame vyk domi dideli eksportui skirto miško kirtimo darbai, šiomis dienomis įvyko skaudi nelaimė: virsdamas medis užgriuvo ant čia pat buvusio vieno darbininko ir jį užmušė.

Pratęs viešuosius darbus.

Nors Kauno miesto savivaldybės ir kelių valdybos organizuojamųjų viešųjų darbų sezonas turi baigtis gegužės mėn. 15 dieną, bet kelių valdyba pradėjo daryti žygių, kad jos organizuotų viešųjų darbų sezonas būtų pratęstas iki birželio 15 dienos.

Ruošiama provincija priešdujinei apsaugai.

Įvairiose provincijos vietose sėkmingai organizuojami priešlėktuvinės apsaugos komitetai, kurie ruošia vietos gyventojams priešdujinius ir priešlėktuvinius kursus. Kursuose supažindinama su įvairiomis priemonėmis nuo šio pavojaus saugotis.

Generalinis Kauno įmonių patikrinimas.

Kauno mieste darbo inspektorius Liutermoza su Darbo Rūmų atstovais šią savaitę patikrino visą eilę stambesnių ir smulkesnių įmonių. Bus patikrinta, kaip įmonės susitvarkiusios sanitariniu atžvilgiu, ar laikosi gyvybei ir sveikatai saugoti taisyklių, kaip įmonėje dirbama, darbininkų ekonominiai reikalai ir t. t.

* * *

VISUR IR VISADA BŪK LIETUVIS!

O kiekvieno lietuvio — išeivio pareiga skaityti didžiausį, įdomiausį ir pigiausį visoje Pietų Amerikoje savaitraštį «LIETUVIS».

Žagariečių Aguona.

Kasos.

Ryta visi Y. N. pensijonato gyventojai sukusi viename susidomėjimo ir užuojautos rate.

Mišrioj visuomenėj laimės neradusios, aukštojo sluoksnio trys senos panos ir rimtumą skleidžiančios dvi surembėjusios našlės, dabar auklėjimo įstaigoj — rimtų tėvų mergaičių studenčių auklėtojos, susirinkusios teiravosi, kas nukirpo miegančiai Idai kasas.

Pačios pensijonatės, tarnautojos ir jau senyvo amžiaus jų ištikimi sargai būriu virto Idos kambarin, kad pamatyti ją, belto šilko pioštė apgaubta galva lovos ko ugalvy beverkenčią ir apgailinčią jos netektą vertingą papuošalą — juodas kasas, žibančių deimantų kasas, kurios dar vakar puošė jos kuklią galvutę, besivyniodamos dviemis ilgomis pynėmis virš juodų, siaurų antakių. Dabar tos žibančios kasos buvo vedėjos rankose.

Kasas ties savo galvą didingai iškėlusi, vedėja klausė susirinkusiųjų:

— Gal kas žinote to žalingo darbo kaltininką arba nors įtariamąjį?!..

Visi susirinkusieji nealsuodami laukė prisipažinimo. Į vedėjos kartojamą klausimą niekam neatsakant, visi kuždėjosi, bet kaltininko nesirado.

— Per dvidešimts penkis metus mano įstaigos gyvenime nieko panašaus netsitiko ir užtikrinu, kad ateity panaši erezija nepasikartos! Girdit, nepasikartos!.. — sausai spiegiančiu pasipiktinimo balsu šaukė aukšta, padžiūvusi pensijonato vedėja panelė Žalytė. Ji, su rankų darbo, baltos vatos kepuraite, apsivilkusi pilka storą flanelinį kimono, dengiantį jos drebančius iš pykčio sąnarius, sukinėjosi, isteriškai kartodama:

— Erezija!.. Erezija!.. Drįsti nukirpti kasas nuo moters galvos!.. — erezija!..

Idos kasų nukirpo įvykis pensijonato vedėjos savigarbą tiek įžeidė, jog ji iki gyvuonies jautė jos vairuojamos ir aukštais etikais ir kai kuriais pamėgdžiojamais moralais tobulinančios įstaigos orumo sumažėjimą. Jos sutrikimas buvo begalinis. Ji negalėje įsivaizduoti, kaip po jos valdžios stogu prieita to jog, štai, ji laiko savo rankoje nukirptas moters kasas, kasas savo auklėtinės! Aplamai, ji laiko kasų liečiamybę moters doros liečiamybe. O čia dabar tas jos vedamoj dorovės įstaigoj įvykę;

— Nenorėčiau manyti, kad tą tamsų darbą įvykdė viena iš mano auklėtinių, bet, — čia vedėja kasas iškilmingai ištiesusi į lovoj kūkčiojančią nuskriaustąją sielvartingai sudejavo, — įvykęs faktas pats už save kalba; juk tos kasos yra mano įstaigos vienos auklėtinės, gal tos pačios įstaigos auklėtinės pikta ranka ir nukirptos!.

Po ilgos pertraukos, vedėja tiriančiu žvilgsniu peržvelgusi smalsuolius ir nuskriaustąją, pareiškė:

— Dėl tos priežasties reguliarių pamokų šiandien neturėsite! Pasistenkite tuo laiku rasti kaltininką arba nors įtariamąjį! Ištirkite ir Idos santykius su studentėmis! Rytoj tardymas — visos liudysite, ir prisieksite!..

Visą dieną pensijonate tik apie įvykį ir kalbėta, bet kaltininko nerasta.

Vos tik atejusios dienos šviesa palietė pensijonato langus, kai visi jo gyventojai pajuto artėjant tą, ko pensijonate vis ieškoma ir retai terandama, ką vejamasi ir retai tepagaunama. Čia tas pasirodydavo tai didesniu, tai mažesniu pavidalu — ir tiek žalingu, kiek ir pensijonačių jaunų širdžių geiduliuojanti audra. Tas buvo trejybė iš priežasties, priemonės ir tikslo, kuri buvo tiek smalsi, kiek ir kukli. Ji, atėjusi į pensijonatą, išsidalindavo: priežastis ir priemonė dingdavo, o studenčių tarpe likdavo tikslas, išudindamas pensijonato gyventojus ieškoti jo bendrininkių, kurių suradimas visada būdavo abejotinas...

Šiandieną kažin kodėl visi tikėjosi jas rasti — tur būt dėlto, kad tam buvo dėtos didžiausios pastangos.

Auditorijoj susirinko dvejetas šimtų studenčių ir visas pensijonato personalas: vedėja, jos keturios asistentės ir penki valdytojai; jų tarpe viena moteris, kuri tardyme pirmininkavo. Pirmoji pakviesta liudyti pensijonato vedėja panelė Zalytė. Ši, formalumus atlikusi, pradėjo:

— Vakar rytą, antrame aukšte, gulėdama savo lovoj, išgirdau garsų verksmą ir triukšmą celėje Būdama naktiniuose bėgau verksmo vieton — tai buvo Idos Maldytės kambarys. Ten jau buvo daug studenčių naktiniuose. Maldytės kambario draugė Mylė Gatutytė mane pasitiko tarpdury ir duodama kasas tarė: — Radau jas ant stalo!

Čia vedėja su pagarba paėmė nuo stalo dvi supintas ilgas, juodas žibančias kasas ir išdidžiai sukindamasi kalbėjo į abipus stalo:

— Gerbiami ponai ir gerbiamos ponios! Jūs esate čia sukviesti surasti to žalingo darbo kaltininką ir tinkamai jį nubausti! — pernelyg iškėlusi galvą, atstačiusi krūtinę, kalbėjo vedėja: — Baisus nusikaltimas — aštri pabauda būtina!

— Sakau jums, gerbiamieji, sunku man čia tuo nedorybės oru alsuoti ir didžiai nemalonu, kad ta nedorybė mano vedamoj dorovės įstaigoj įvyko! Nenoromis turiu pripažinti, kad dvidešimto amžiaus piktybių įžulus siaubas ir šio ramaus, garbingo kampelio neiškentė savo žalinga ranka nepalietęs! Maža to, — su skadžia širdimi tariu: piktadarys yra čia susirinkusiųjų tarpe, nes per mūrinę ir geležiniais dygliais dengtą aptvarą neperkopiama. (b. d.)

Nusistatyta ir šiemet darbininkus leisti važiuoti į Latviją.

Tuo reikalu suinteresuotų įstaigų įvyko pasitarimas ir iš principo nusistatyta ir šiemet prie lauko darbų leist darbininkams išvažiuoti į Latviją. Tačiau žemės ūkio rūmai pageidauja, kad darbininkų išvykimas prie lauko darbų į Latviją būtų vykdomas atsargiai, kad nepritrūktų prie lauko darbų dardininkų pačioje Lietuvoje.

Latvijos darbo rūmų delegacija Kaunan atvyksta ir pradės tartis su vid. Reikalų ministerija, nes jie darbininkus nori pradėti gabenti nuo kovo mėn.

Atvyks luksusinis anglų turistų laivas.

Gauta žinių, kad liepos mėn. iš Anglijos Klaipėdon atplauks didžiulis turistų laivas, kuris dėl savo didumo Klaipėdos uostan nė įplaukti negalės, bet sustos toli atviroje jūroje ir keleiviai į krantą bus vežemi kitais laivais.

Šiuo laiku Anglijos aristokratija ir sukštieji valdininkai į jūras važinoatostogų. Laivas luksusinis, nes jame yra tik pirma klasė.

Pusė milijono ktm. per Klaipėdą į Tilžę.

1936 m. numatoma per Klaipėdą nugabenti į Tilžės ir Ragainės celulozos fabrikus apie pusę milijono kietmetrių iš Sovietų Rusijos atgabentų popiermalkių. Tai yra apie penkisyk tiek, kaip pernai.

Pasikeitimas telegramomis.

Vasario 24 d., Estijos nepriklauso mybės šventės proga, Lietuvos Užsienių Reikalų Ministeris p. S. Lozoraitis Estijos Teisingumo ir Užsienių Reikalų Ministeriui p. Muelleriui nusiuntė šitokio turinio telegramą: «Prašau Jūsų Ekscetenciją priimti labai nuoširdžius sveikinimus ir linkėjimus estų tautos šventės proga, kuriuos aš reiškiu savo ir Lietuvos vyriausybės vardu draugiškos estų tautos laimei ir gerovei.

Vasario 25 d. Estijos Teisingumo ir Užsienių Reikalų Ministeris p. Mueleris, atsakydamas į Lietuvos Užsienių reikalų Ministerio p. S. Lozoraičio sveikinimo telegramą Estijos tautos šventės proga, atsiuntė jam tokio turinio telegramą: «Prašau Jūsų Ekscelenciją priimti ir perduoti savo Vyriausybei mano ir taip pat Estijos Vyriausybės nuoširdžiausią padėką už sveikinimus ir draugiškus linkėjimus, kuriuos Jūs teikitės man atsiųsti mūsų tautos šventės proga».

Prestono raštas p. Lozoraičiui.

Kaunas, Eita. Didžiosios Britanijos Charge d'Affaires p. Prestonas Užsienių Reikalų Ministeriui p. S. Lozoraičiui atsiuntė šitokio turinio raštą: „Raštą, kuri pasiunčiau Jo Didybės Vyriausybei, Jungtinėje Karalijoje, pranešiau apie gausios užuojautos pareiškime, kurie buvo padaryti Lietuvoje Jo Didybės Karaliaus Jurgio V mirties proga.

Dabar esu gavęs Karaliaus įsakymą pareikšti visiems lietuviams, kurie yra išreiškę savo nuliūdimą tą liūdną proga, jo nuoširdų įvertimą jų malonios užuojautos Jo didybei ir karaliaus šeimai dėl neatitaisomo nuostolio, kurį jie ir britų tautos yra patyrusios dėl to liūdno įvykio».

Išvažiavo į Švediją ir Belgiją eržilų pirkti.

Žemės ūkio rūmų gyvulinkystės skyr. vedėjas Ardickis ir arklininkystės specijalistas inž. Mikuckis išvyko į Švediją ir Belgiją pirkti aukštos kilmės veislinių eržilų, kurie bus išdalinti į rūmų kergimo punktus. Ardickas su Mikuckiu nupirks 7—8 eržilus.

Žemės ūkio rūmų.

Žemės ūkio rūmų visumos suvažiavimas šaukiamas balandžio mėn. pradžioje. Data dar nepatvirtinta, bet greičiausia suvažiavimas bus balandžio 2 d.

Amlito su mašinomis turi perimt ir 200 tarnautojų.

Dėl pirkimo autobusų Kauno m. savivaldybė su Lietuvos banku dar tebesitaria. Amlit parduoda savivaldybei 38 mašinas, maždaug už 700.000 lt. Miesto saviv. įmonių direkcija dabar tas mašinas apžiūrinėja.

Garažą Amlit savivaldybei išnuomotų, o dirbtuves sau pasilieka. Be to Amblit savivaldybei stato sąlyką, kad perkant autobusus ji turi perimti iš Amblito apie 200 šoferių ir konduktorių, nes priešingu atveju tiems tarnautojams Lietuvos bankas turi daug išmokėti kompensijų.

TIK «LIETUVY» PASISKELBĘS TAMSTA TURĖSI IŠ SKELBIMO NAUDĄ. SKELBIMU KAINOS PRIEINAMIAUSIOS.

Būtinai pasisteng įsigyti nuosavą žemės sklypą šiame puikiame priemesty.

Pigiausias ménesinis ratas.

Duodame statybai medžiagą.

Raštinės: Centralinė: Praça Antonio Prado, 3 sobr Tel. 2-5023. Villa Prudente: Rua Cap. Pacheco Chaves 114. Vietoje: Av. Zelina 33

Reikalingi agentai, kreiptis į Villa Prudente raštinę.

Liudas Gira.

Lietuvių literatúra paskutiniaisiais laikais.

(pabaiga)

Romanas parašytas netendencingai, tačiau jis juo labiau, juo įsitikinamiau parodo tuos būdus ir metodus kurie privedė prie dabartinės unormalios nacionalinės būklės Klaipėdos krašte, kur tikriausiai iš kraujo, pavardžių ir kalbos lietuviai beretai pasireiškia kaip patys aršūs šalininkai agresingų antilietuviškų idėjų.

Įvairi ir gausi įdomiausiųjų tipų galerėja, reti savo jėga epiniai epizodai ir liriniai intarpai, atžymėtinas pastabumas ir puikus buities pažinimas, aprašomų įvykių atjautimo tiesioginiškumas, be to, puikus originalus stilius ir gyva žmonių kalba, o taip pat naujumas siužeto, nuo didžiojo Duonelaičio laikų lietuvių rašytoją neišnaudoto — visa tai daro Simonaitytės romaną pačiu įdomiausiuoju reiškiniu visoje naujausioje lietuvių literatūroje. Jeigu Estų visuomenė susidomėtų ir lietuvių literatūra (Lietuvoje domėjimasis Estų literatūroje jau prasidėjo) — tai Simonaitytės romanas turėtų būti vienas pirmųjų, kurie turėtų būti išversti į estų kalbą. Dėl kai kurių klausimų bendrumo (bendrasis vokiečių pavojus) — tasai romanas bus iš tikrųjų gana artimas ir estų skaitytojams.

Antras pagal savo stiprumą ir literatūrinį talentą romanas, tai jau paminėtojo Petro Cvirkos «Žemė Motina», iš savanorių — naujakurių gyvenimo. Romanas, ypač antroje knygos dalyje, parašytas gana stipriai. Ideologijos atžvilgiu dvelkia kairiuoju radikalizmu; laimei, autoriaus talentas pajėgęs meniškai romaną atjausti, gana pakankamai atitolina kai kurių tendencijų ryškumą.

Gana ryškių lietuviškosios valdininkijos gyvenimo paveikslą praėjusių metų pradžioje davė Juozas Grušas romane «Karjeristai», apie kurį taip pat buvo kalbų ir diskusijų. Reikia taip pat pažymėti išėjusių metų pabaigoje pirmąjį tomą didžiulio trijų tomų J. Marcinkevičiaus romano «Mes ateinam», kuriame aprašomas tautiškas ir valstybiškas Lietuvos atsistatymas. Painų klausimą teisių ir padėties visuomenėje mėrgaitės — motinos gvildena savo romane «Dienos ir Naktys» J. Neveravičius, tuo romanu taip pat debiutuojantis. Dar reikia atžymėti gana didelį psichologinį romaną «Smukimų kelin». Jo autorius S. Beliackinas, žinomas visam Pabaltijy advokatas ir buv. teisių profesorius Kauno Vytauto Universitete; tai jau nebe pirmas literatūrinis jo darbas; pirmiau išėjo pora knygų jo novelių; autorius leidžia kitus savo veikalus lygiagreta ir rusų kalba. Iš literatūrinio lietuvių jaunimo išsiskiria dar šie beletristai: Stepas Zobarskas (novelių rinkiniai: «Gandyklų vaikai» ir «Anapus miško»), Liudas Dovydėnas, autorius dviejų tomų romano iš pradžios mokyklų gyvenimo «Ieškau gyvenimo draugo», Vytautas Alantas («Tarp 2-jų ir 7-nių») ir visa plejada kitų.

Tačiau ir lirika taip pat nepasiduoda. Paskutiniausiais laikais lietuvių poezija pralobo visa eilė naujų tikrų talentų. Stipriausieji iš jų (išvardinsim juos geriau abecelės tvarka, nes jų pirmenybė nustatys tik ateitis gal būt ir ne taip tolima, bet vis dėlto ateitis): Bernardas Brazdžionis, Jonas Kos su Aleksandravičius, Antanas Miškinis, Salomėja Neris, Vytautas Sirijos Gira, Gražina Tulauskaitė ir kiti. Kiekvienas iš jų savarankiškas ir originalus. Brazdžionis — pusiau simbolininkas, pusiau mistikas, ypač įsimylėjęs biblines temas; Miškinis — pats ryškiausias lietuviškojo kaimo užsimojimo ir liūdesio reiškėjas; Kossu — Aleksandravičius — subtelus žmonijos liūdesio dainius; Sirijos Gira — paradoksą poetas, itin kraštutinis tematikoje: tai egocentrinis estetas, tai socialinių problemų skelbėjas. Dar atžymėtini šių lirikų vardai: Anglickis, Inčiūra, Liauda, Radauskas, Sadabraitė ir kt. Lietuvių lirika savo literatūriniais pasisekimais visumoje dar aukštesnė už visas kitas grožinės lietuvių literatūros rūšis. Visi vyrunieji jos korifejai — ir vyresnieji ir jaunieji — nepadarytų Lietuvai gėdos ir bet kuriam Europos forume.

Vyresnioji rašytoja karta davė taip pat visą eilę atžymėtinų dramatizuotų poemų, apysakų, pasakų (Vydūnas, Krevė — Mickevičius, Putinas ir k.), bet beveik visa tai priklauso dramatinei literatūrai dramatinei literatūrai daugiau išvaršine savo forma, bet ne sceninguma (nebent tik Krėvės «Skirgaila» ir Putino «Valdovo sūnus»).

Įžymiausias ir gausingiausias dramaturgas teatralinė to žodžio prasme yra Petras Vaičiūnas (jis ir poetas), jau visą metų eilę duodąs lietuvių teatrui labiausiai mėgiamus veikalus. Jam talkon paskutiniais metais subruzdo eiti ir vyresniosios kartos poetas Balys Sruoga («Milžino Paunksnėj», «Baisioji Naktis», «Aitvaras Teisėjas»). Iš jaunųjų ligi šiol dar nė vienas nelaimėjo sau laurų tikrojo, visuotinai pripažinto ir publikos ir kritikos, dramaturgo. Ir man rodosi, jog netrukus, kai dar labiau sustiprės lietuviškasis romanas, lietuvių kritikai ir teks šūkterti naująjį šūkį: «Teatro linkme».

* * *

Vietos lietuvių gyvenimas.

NENORMALUMAI VYSK. M. VALANČIAUS MOKYKLOJE.

Pastaruoju laiku įvairių provokatorių dėka mūsų kolonijos gyven mas buvo labai sudrumstas, žmonės sukiršinti, suagituoti. Į visą tą neleimta balą buvo įvelta ir Mokos liet. mokykla. Tuo tarpu visose kitose mokyklose buvo visai ramu ir darbas ėjo normaliai. Jų tarpe ir Vysk. M. Valančiaus mokykloje Bom Retire. Bet atkėlus čia mok. V. Nalivaiką ir šią mokyklą pradedama veiti į baią. Susikompromitavęs su savo negražiais darbais ir norėdams išeiti švarus, mok. Nalivaika ir čia pradėjo agituoti tėvus prieš Lietuvos Konsulą, Liet. S-gą Brazilijoj bei atskirus asmenis, pripasakodams tėvams nebūtų dalykų. Dauguma tėvų tokiuo mok Nalivaikos elgesiu labai pasipiktino ir žada prašyti p. Konsulą, kad mok Nalivaiką sudraustų. Juk mokytojai iš Lietuvos buvo atsiusti ne visokioms agitacijoms ir žmonių kiršinimui, bet gražiam ir našiam darbui mokyklose.

Tėvas.

EKSKURSIJA Į SANTOS PAJŪRĮ.

Velykų 1 dieną, tai yra balandžio 12, S. Paulo lietuvių klubas organizuoja ekskursiją į Santos pajūrį. Bus parūpintas specialus vagonas. Ekskursija išvyksta iš Luz stoties lygiai 7 val. ryto. Stotyje reikalinga būti 6.30 min Norintieji vykti su šia ekskursija privalo užsiregistruoti išankstoj pas klubo pirmininką rua Bandeirantes, 92.

DIDELIS SPORTO VAKARAS.

Sporto S-gos «Lithuania» Bom Retiro skyrius šį šeštadienį, balandžio 4 dieną rengia didelį sporto vakarą Luso Brasileiro salėje, rua da Graça Nr. 144 Vakaro programoje bus labai įdomūs sporto numeriai ir trumpa, bet juokinga ir graži vieno veiksmo komedija. Sporto programa parnešė ir joje dalyvaus žinomas mūsų atletas St. Žičkus.

SÃO PAULO LIETUVIU KLUBAS PLEČIA SAVO VEIKLĄ.

Prieš trejetą su viršum mėnesių įsikūręs São Paulo Lietuvių Klubas savo veikimą smarkiai pečia, ir, reikia tikėtis, kad greitai pasidarys veikliausią S. Paulo lietuvių organizacija. Narių klubas šiuo metu turi tik apie 30 bet nariai moka gana didelį nario mokesnį (10$000 į mėnesį) ir klubo finansinė padėtis visai nebloga. Klubas įsigijo didelį radio—gramofoną už 4:000$000. Veliau numatoma įsigyti ir nuosavą pianą.

Kovo 28 dieną klubas surengė pirmąjį savo koncertą — balių, kuris turėjo geriausią pasisekimą. Velykų pirmą dieną klubas organizuoja ekskursiją į Santos pajūrį. Balandžio 18 d. organizuojamas pirmas Brazilijoj lietuvaitės teismas. Balandžio 25 d. klubas jau ruošiasi didžiam koncertui, kuris įvyks skandinavų salėje, rua Nestor Pestana Nr. 21. Į šį koncertą numatoma sukviesti daug publikos iš brazilų ir kitų svetimtaučių visuomenės. Pastarajam koncertui programa atliks, be lietuvių dainininkų, ir keletas italų — žymiausių S. Paulo dainininkų.

Klubo narys.

UCKININKU PROVOKACIJOS PRIEŠ «LIETUVIO» REDAKTORIŲ.

Pastaruoju laiku uckininkai per savo šlamštlapį visa gerkle rėkia apie skundus policijai ir kitus neva prieš juos daromus «žygius». Kiek mums yra žinoma, prieš uckininkus ir dar kelis asmenis «žygius» darė ne kas kitas, kaip jų geriausias draugas ir bičiulis klebonas kun. Sugintas. Tačiau paskutiniu laiku kun. Sugintas vėl susitaikinęs su uckininkais ir kitais savo priešais, vis bėdą pradėjo versti kitiems kurių tarpe ir «Lietuvio» redaktoriui. Čia Uckus su Dutkum ir sumanė provokacijos būdu «atkeršyti» «Lietuvio» redaktoriui. Nesenai S. Paulo policija pradėjo ieškoti kažkokio lietuvio, pavardė Kimontas, kada besiteiraudama policija užkliuvo į uckininkų įstaigą, tai Uckus su Dutkum stengėsi visaip įrodyti, kad policijos ieškomas asmuo Kimontas esąs ne kas kitas, kaip «Lietuvio» redaktorius St. Vancevičius. Kad sukladinti policiją, uckininkai padavė «Jaunimo Žiedą» ir kelis «Lietuvio» numerius, kur buvo straipsnių rašytų «Lietuvio» redaktoriaus su slapyvarde R. Kymantas

Praeitą šeštadienį policijos valdininkai buvo du kartu atvykę į «Lietuvio» redakciją ir redaktorius du kartu buvo šaukinamas į policiją. Žinoma, visą reikalą išaiškinus, policija redaktorių paliko ramybėje. Bet čia dar kartą pasirodė Uckaus ir Dutkaus Judo veidas. Uckininkai visą laiką stengiasi tepti kitus tuo, kuo patys iki ausų susitepę. Nors nekaltų žmonių skundimas policijai tikslo nepasiekia, nes policija vis tik ištiria dalyką ir nesiduoda nešvarių žmonių klaidinimui, bet mums atrodo, kad negražu ir negarbinga kovoti su savo tariamais priešais išdavikiškomis priemonėmis ir griebtis provokacijų, nes jos parodo tikrąjį provokatoriaus veidą. Taigi mes ir kun. Sugintui ir uckininkams bei kitiems jų bičiuliams visai nuoširdžiai patariame mesti užsiminėti provokacijomis ir kito mis nešvariomis priemonėmis prieš savo «neprietelius». Jos visvien tikslo nepasiekė ir nepasieks. Geriau sunaudoti energiją gražiam ir naudingam darbui.

Žmogus.

BRAZILIJOS LIETUVAITĖS TEISMAS.

Lietuvoje ir kitur gana dažnai organizuojami viešo pobūdžio teismai, kuriuose teisiamas jaunimas, inteligentai, vyras moteris ir panašiai. Lietuvoje tokio teismai turi nepaprastą pasisekimą. Į juos susirenką daugybė žmonių.

Brazilijos pirmas toks lietuvių teismas įvyks balandžio 18 dieną, šeštadienį, Lietuvių Namuose, rua Bandeirantes Nr. 92. Teismą organizuoja S. Lietuvių Klubas. Bus teisiama Brazilijos lietuvaitė. Jau balgiamas sudaryti teismo, kaltintojų ir ginėjų personalas. Teismas žada būti nepaprastas ir įdomus. Tikimasi, kad į jį atsilankys daugybė publikos.

Rep.

IEŠKAU savo vyro

Petro, Platono sūnaus, Katasonovo, gimusio 1900 m. Šiauliuose, jis 1926 m. iš Lietuvos išvyko į Braziliją ir apsigyveno São Paulo mieste; jei per du mėnesiu neatsilieps skaitysiu jį žuvusiu.

Antanina Korsakaitė—Katasonovienė

Lietuva, Šiauliai,
Ežero gatvė Nr. 3

USINA IR FAZENDOS JUNQUEIRA UNIÃO.

Prieš tris metus šioj usinoj ir fazendose gyveno ir dirbo apie 45—50 lietuvių šeimynų ir 50—60 pavienių darbininkų.

Nors tuo kaip ir dabartiniu laiku čia ypatingai gero uždarbio nebuvo, tačiau atsižvelgiant į paties krizio laiką, lietuviai čia pragyveno vidutiniai ir krizio bei d delio skurdo nematė.

Dabar laikams kiek pagerėjus, o usinoj ir fazendose atvirginima už darbą mažai ką pagerinus, lietuvių čia liko vos apie 9 šeimynos ir 5—6 pavieniai darbininkai.

Taip pat ir šioje apylinkėje lietuvių yra visai mažai.

Skaičius lietuvių čia kiek padaugės prasidėjus darbo sezonui, t. y. nuo pradžios gegužės iki spalių mėnesio.

Kazys Gruzdas.

UNIÃO APYLINKĖSE.

Šiais metais pasireiškė trūkumas lietaus ko dėliai nukentėjo nekurie pasėliai, k. t. ryžiai, vata ir t. t.

Vasario mėnesy lietus palijo kiek daugiau, o šiuo laiku lyja ir gana daug. Pasėliai kiek pagerėjo.

Sąryšy su sausra, kiek paprango valgomųjų produktų kainos Žymiai pabrango pupelių (feijão) kaina.

Dabar jau buvę pabrangę prrduktai kiek atpinga.

Kazys Gruzdas.

S. PAULO L. KLUBO KONCERTAS — BALIUS.

Mūsų kolonijoj dažnai ruošiamos įvairios pramogos bei vakarai, bet geresnių pasilinksminimų mes retai tesuruošiame. Pas mus įsiviravęs nelaimingas paprotys ruošti kiekvieną sekmadienį tik «tanculkas», kurios nei rengėjams nei svečiams jokios naudos neduoda. Su gera ir gražia programa mums retai pavyksta pastatyti gerą vakarą ar koncertą.

Praeitą šeštadienį S. Paulo Liet. Klubas surengė pirmąjį savo koncertą L. Namų salėje. Koncerto programą išpildė, be mūsų lietuvių dainininkų, ir trys žymūs S. Paulo dainininkai italai: Perota Filho, O. Cardini ir Domingos Macri.

Iš lietuvių programoje dalyvavo T. Mažeika, V. Laurinavičius, K. Ambrazevičius, pianistas J. Stankūnas ir, laisvoje programoje P. Jurgutis. T. Mažeika padainavo keletą kupletų, turėjusių didelį pasisekimą. Kiekvieną kartą kupletistą publika lydėjo triukšmingu plojimu. Visai gerai padainavo solo V. Laurinavičius (baritonas) ir K. Ambrozevičius (tenoras). J. Stankūnas paskambino pianu du dalykėliu.

Laisvoje programoje su dideliu pasisekimu dainavo p. Perrota Filho (bosas) tai žymus S. Paulo dainininkas, turįs stiprų ir gražų balsą. P. Perrota padainavo tris dalykus itališkai. Gražus balsas ir puiki vaidyba dėrė į publiką didelį efektą Dainininkas susilaukė garsių ovacijų. Gana gerai padainavo ir baritonas p. O. Cardini, dainavęs itališkai du dalykėliu. Bene geriausi pasisekimą turėjo tenoras p. Domingos Macri. Pastarasis turi labai gerai išlavintą ir gražų balsą.

Lietuviams dainininkams akompanavo p. Stankūnas. Pirmiesiems dviem italam p. Prof. Perfetti ir paskutiniajam prof. p. G. Perra.

Bendrai imant, koncertas praėjo su dideliu pasisekimu. Svečių buvo pilnutėlė salė. Šokiai užsitęsė net iki 6 val. ryto. Visi išsiskirstė kupini geriausių įspudžių. Reikia palinkėti klubui suruošti dažniau tokių gražių ir kultūringų pramogų.

Svečias.

NE RIMTAI PASITARTI, BET TRIUKŠMAUTI SUSIRINKO.

Praeitą penktadienį Mokoje, Dr. V. Kudirkos mokykloje buvo sušauktas mokinių tėvų susirinkimas, tikslu pasitarti svarbiais mokyklos reikalais. Susirinkimą kvietė mokyklos vedėjas, kuris išsiuntinėjo tėvams specialus pakvietimus, tačiau į susirinkimą atsilankė nemažai ir »neprašytų svečių», jau nekartą pasižymėjusių agitatorių ir triukšmadarių.

Nesileisdams į smulkmenas, tik tiek apie susirinkimą pasakysiu, kad dėl keletos triukšmadarių ir kelių snagitnotų ir sukurstytų tėvų jokių mokyklos reikalų žmoniškai negalima buvo apsvarstyti. Bet kurį klausimą iškėlus kildavo aštrūs ginčai ir triukšmas, kurį kėlė keletas asmenų. Susirinkimo «pirmininkas» p. Serbenta nerado reikalo ar nemokėjo triukšmadarių nuraminti ir leido jiems laisvai šeimininkauti. Pažymėtinas dar ir tas dalykas kad daugiausią triukšmą kėlė asmenu, kurie visiškai neturi mokyklinio amžiaus vaikų ir jų neleidžia į mokyklą

Nežinia kas kvietė į šį susirinkimą ir p. Nalivaiką, kuris nesidrovėjo biauriausiai pulti p. Konsulo, Liet. S-gos Brazilijoj ir atskirų asmenų. Tokiuo pat agitatorium pasirodė ir mokytojas P Korsakas, kuris net ant kėdės buvo užlipęs kalbėti, bet kelios moterėlės jį nutraukė ir pasodino.

Pabaigoje, išėjus didesnei pusei tėvų ir mokyklos vedėjui p. Gaigalui, dar buvo mėginta išrinkti naują «Tėvų Komitetą», bet po rinkimų du išrinktieji atsiėmė savo kand datūras. Taip ir nieko visi svarbesnieji mokyklos reikalai nesvarstyti del kelių triukšmadarių

Ateityje reiktų sukviesti tik mokinių tėvus ir su jais tartis, bet neleisti brautis į mokykią ir kištis į jos reikalus visokiems agitatoriams ir triukšmadariams, kurie su mokykla nieko bendro neturi. Tai pamoka ateičiai.

Buvęs Tėvas.

* * *

Nedarbas Lenkijoje.

Visuomeninės globos ministeris, kalbėdamas seime apie nedarbą Lenkijoj, pabrėžė, kad nedarbas visgi diena dienon didėja. Visuomeninės globos biudžetas sumažintas 14 milijonų zlotų. Darbo fondo kreditai sumažėjo iš 127 milijonų ligi 95 mil. Referantas Tomoševičius nurodė, kad vienas labiausiai jaučiamų dabartiės ekonominės krizės vaisių — nedarbas «Milijoninis darbo rankų perteklius slenka iš kaimų miestų linkui, slenka — skuba, ir čia randa pusmilijoninę masę taip pat darbo beieškančią Tai sunki visuomenės liga»

Sunku tikslai pasakyti, kiek yra bedarbių? Tikriausiai galima pasakyti, kad šiemet yra daug daugiau aegu per nai ar užpernai.

Paskutiniųjų 6 metų bėgyje prinaugo 3 milijonai jaunimo. Kadangi ūkio ir pramonės darbininkai sudaro 30 procentų visų gyventojų drąsiai galima pasakyti, — turime 900 tūkstančių jaunuolių, kurie jokiu būdu negali surasti sau darbo.

Jei į tą skaičių įskaitysim ir atleistus nuo darbo, tai rasim 1.400 tūkstančių žmonių, veltui beieškančių darbo.

Šitaip kalba lenkų vyriausybės atstovas.

Apskaičiuoja lenkų visuomeninės globas vadovybė, kad 1936 — 37 metais Darbo fondas tegalėsiąs suteikti darbo 40 tūkstančių žmonių. Reiškia padėties pagerėjimo greitai bus sunku sulaukti.

Tarp kitko, minist. Jaszczolas pareiškė: «Niekuomet negalima pamiršti, kad Lenkijoje nedarbas būtų vien lai-

(pabaiga 8 pusl.)

Karo itaka Italijos darbininkų búviui.

Kiekvienas karas, kieno ir kur jis nebūtų vedamas, pareikalauja ne tik aukų, kurios krinta kovos lauke, bet ir toli už fronto, pačios valstybės viduje. Karą pradėjus valstybēs paprastai įpuola į visokius sunkumus. Smunka žemės ūkis, smunka pramonē. Ir pirmiausia dēl viso to nukenčia darbininkija. Kad ištikrųjų taip yra, rodo šiandieninė Italijos padētis.

Karui rengdamosi, 1935 metų pirmam pusmety Italija buvo žymiai padidinusi pramonės gamybą. Bet jau pačioje pradžioje antro pusmečio gamyba ima mažeti ir tolydžio mažėja toliau. Pramonēs gamybos nuolatinio mažėjimo priežastis — trūkumas žaliavos.

Svarbiausia žaliava. — medvilnē miškas, geležis ir kt., — įvežama iš užsienių. Taip pat įvežamas ir kuras — akmens anglių, nafta. Apie 55% viso italų importo sudaro žaliava ir apie 20% visoki pusiau fabrikatai. Kadangi lešos reikalingos karui vesti tai pirmoje eileje žaliava aprūpinama karo pramonė, o visos kitos pramonēs šakos varžomos, kad tik mažiau pinigų reikētų išmesti į užsienius. Tas, žinoma, labai skaudžiai turi atsiliepti į darbininkų būvį.

Italiją turi palyginamai aukštai išsivysčiusią tekstilēs pramonę, kurioje dirba apie 20% visų darbininkų. Importą suvaržius ir veikiant sankcijoms, aiškus daiktas, tam tikras darbininkų skaičius netenka darbo.

Odos, auto, elektros reikmenų ir statybos pramonē taip pat naudojasi užsienine žaliava. Dalis šios pramonės gaminių, — elektros reikmenys, odos gaminiai, automobiliai ir jų dalys, — yra eksportuojami į užsienius. Veikiant sankcijoms, apie 50 valstybių Italijos gaminių neįsileidžia. Vadinasi iš vienos pusės žaliavos trūkumas, iš kitos — nėra kur dēti jau pagamintų pramonės gaminių. Nereikia didelių aiškinimų, ką pirmiausia paliećia dél viso to sudarę sunkumai.

Nuo šių metų sausio 1 d. Italijoj įsigaliojo įstatymas, uždraudžiąs bet kokią statybą. Tai buvo padaryta dėl geležies ir miško medžiagos trūkumo, kurią italai įsiveždavo iš užsienių. Statybos darbininkų Italijoj priskaitoma apie 350 tūkstančių. Šiam įstatymui įsigaliojus, jie visi liko be darbo. Paties Musolini pareiškimu, 50 tūkst. dar bininkų bus išgabenti į Afriką kelių tiesti. Bet kur dings likusieji 300 tūkstančių? O kur dar masė darbininkų atleistų iš kitų pramonės šakų įmonių? Karui ilgiau užsitęsus, nedarbas turės dar padidėti. Todel savaime suprantama Italijos darbininkų noras, kad karas kuo greičiau užsibaigtų.

K. V.

* * *

Piratu turtai jùros dugne.

Atlanto vandenyno pakraščiai palial Ameriką nuo Naujosios Skotijos iki Kubos ir net Meksikos įlankos savo laiku buvo jūros plēšikų (korsarų) vieš patavimo vieta, kur jie prisigrobdavo daug įvairių turtų. Visada atsiranda nuotykių mēgėjų, kurie sugalvoja ieškoti senovės korsarų ir piratų turtų, ar tai kur nors užkastų, ar paskandintų. Ir šioje Atlanto pakrantéje daug ieškotojų bandē savo laimę, bet iki šiol paslaptis dar neišaiškinta. Southamptono bachtos pakranteje Long Allende, kur milijonierių dukterys liuksusinēse maudyklėse leidžia joms reikšmės neturintį laiką, manoma esant ten pakastus jūrų plėšiko Šarlio Gibso milijonus, kuris maždaug prieš 100 metų dėl savo plēšimų buvo pakartas. Dokumentai, kurie nesenial surasti, patvirtina, kad tokie turtai ten esą palaidoti. Gibsas buvo žiauriausias ir nuožmiausias jūros piratų tarpe 1830 metais jis buvo galutinai sučiuptas, kai jis savo suplēštus turtus norējo paslēpti kažkokioje landynēje. Dalį turtų iš jo dar pasisekė atimti. Bet Gibsas mirė neištaręs nē žodžio apie kitą savo suplėštą turtą, kuris visų nuomone turįs būti kur nors netoli nuo tos vietos, kur jis buvo suimtas. Holivudų filmų bendrovė, kuri iš šito pirato gyvenimo suka filmą ir pagrindinai yra susipažinusi su visais dokumentai, liečiančiais šį piratą, nieko naujo negalējo nustatyti. Bet manoma, kad jai vis dėlto turtų paslėpimo vietą susekti pasiseksią.

Kita tokia pasiēptų turtų vieta esanti Ok Allendas, toliau į šiaurę. Ten žemėje esą užkasti milžiniški turtai, kuriuos užkasę iš Pietų Amerikos ištremti jēzuitai, o kitomis žmonėmis — jūrų piratai. 1715 met. vis dēlto toje saloje rado nemaža aukso ir kitokių brangenybių, o 1743 m. kažkoks dr. Lyndas toje vietoje ēmési kasti gilią šachtą. Bet dėl vandens išsiveržimo jis savo darbą turėjo mesti.

Po 40 metų kažkoks mechanikas toje vietoje vėl grężē žemę ir užsigręžė metalinę dėžę Begręžiant graźtas išrausē daug gabalų aukso, auksinio retežio narių ir įvairių pinigų. Toliau buvo aptikta brangenybių dėžė, o dar toliau vėl auksas. Bet darbas vēl turėjo būti pertrauktas dėl vandens išsiveržimo Nuo to laiko toje vietoje niekas daugiau turtų nebeieškoję.

Paskutinis iš piratų Bili Bovlegas, kuris dar siautē iki pereito šimtmečio pusės, svarbiausia laikėsi netoli Santa Rosos. 1838 metais Meksikos įlankoje anglai aptiko jo laivą, prikrautą įvairiausių brangenybių.

Jis įsakē savo brangų laivą su visais turtais paskandinti, o pats šiaip taip pasprūko į krantą. Iki šiol šio turto jūros dugne niekas nesurado. Kita turtais pasižyminti vieta, yra maždaug 80 kilm. į pietus nuo Savanah. Toji sala vadinama Juodabarzdžio sala, pagal piratų kapitoną Edvardą Tichą, kuris turėjęs juodą barzdą. Jis plėšikavo Floridos pakrantēse. Jo turtai siekė kelis šimtus milijonų dolerių, bet jo paties jūrininkai nežinojo, kur tie turtai paslēpti. Niekas ir iki šiol to nežino.

L. U.

* * *

V. Gytis.

Praeina naktys...

(Iš «Paklydęs žodis»)

Praeina naktys, ateina dienos,
Taip laikas bēga monotoniškai!.
Aś gi pasauly užmirštas, vienas—.
Aš lydžiu amžių visai kitoniškai.

Šypsančios žvaigždēs, tekanti saulė
Mane vilioja į žydrą tolį.
Bet man paskirta šiame pasauly
Raminti dainuže vargdienį brolį.

Tad liekis, daina, varge nupinta,
Guoski vargely manąjį brolį!
Man silpnam sunku kelias praskinti
Į skaisčią saulę, į žydrą tolį...

Eik šian, pavargęs manasai broli,
Duok ranką sese! Dainuoti noriu!
Mes nusilenkę saulutės guoliu
Pagerbsim šventą nakties altorių.

Klausyk, kaip vėjas pajūry šneka.
Klausyk, kaip bangos meldžiasi vaka-
[rui...
Žiūrēk, kur žvaigždės rytuose teka—
Ten mūs jaunatvēs nevystanti vasara.

* * *

TIK «LIETUVĮ» SKAITYDAMAS VISKĄ ŽINOSI.

PASTABOS
iš redakcijos krepšio.

NUSIRAŠĖ...

Paskaitęs priešpaskutinį ir paskutinį šlamštlapiuko «Tamsa» numerį priėjau išvados, kad jo «redaktorius» Pušys ir «išleidējas» (kurio vardą šioje vietoje sarmata minėti) visiškai nuo koto nusirašė. Ištyrus dalyką paaiškējo, kad abudu paskutiniu laiku susirgo kažkokia nauja smagenų liga. Pakviestas gydytojas specialistas konstantavo. kad abiem truksta galvoje sviesto.

Sveikatai pataisyti minēta- specialistas patarę abiem ligoniam kuogreičiausiai važiuoti į Juquery «ant dačių»... Ligoniai jau buvo pasiruošę «ant dačių» vykti, bet «ponas Konsulatas» nedavęs pasažo. Vis mat tas «ponas «Konsulatas»...

Bizūnas.

«FRONTUI» SUNKIAI SEKASI

Teko patirti, kad naujai suorganizuotas «frontas» smarkiai braška ir jo dienos esančios suskaitytos. Tai pra keikimas! Dar aiškiai negimus jau gręsia mirtis. Mat, pasirodė, kad fronto «fureris» esąs niekam netikęs. Uckus su Dutkum atsisaką «fronte» aktyviai dalyvauti, nes bijo, kad «fureris» juos vél apskus policijai. Sunkiai pasiduoda «fronto» štabui ir viena mūsų jaunimo organizacija, kurią norēta net už pinigus nupirkti. Toliau visiškai neišdegė nevisai švarus biznelis su vienu žydeliu, «fureriui» kainavęs 500 milreisų.

Tuo tarpu «frontą» dar smarkiai palaiką du susikompromitavę «učiteliai» bet. buvusiųjų ankstyvesnio «fronto» vadukų nuomone, nei jie nesugebesią išgelbéti «fronto» nuo mirties. Ir iš naujo fronto, kaip «Tamsa» pranašavo, išeisiąs tik «Muilo burbulas».

Iš kitos pusės pranešama, kad keletas buvusių «fronto» šalininkų jau nupirko pūdą vaško, iškurino nulies didelę žvakę ir uždegs ją naujo «fronto» mirties valandoje.

GARSUS RESTORANAS.

Vienas mūsų «patricio» prieš porą metų atidaré «garsų» restoraną, kuris pavadintas tikrai «lietuvišku» vardu «Bar Rio Branco». Tai vieta, kurioje «nutautinami» mūsų «patriciai» rusiškų «troikų» paveikslais, «kazokų muzika» ir tautiškomis dainomis, kurios skamba tiktai rusiškai. Kiekvieną vakarą šiame «garsiame bare» gali sutikti nemaža ir mūsų tautiečių, kurie tvirtindami, kad alus, kad ir netautiškas, nēsąs pavojingas nutautėjimui, tedél jie jį mielai gurkšnoja ir žiovaudomi klausosi «tautiškų» melodijų. Daugelis «garsaus restorano» lankytojų tvirtina, kad dainos ir muzika nors ir rusiškos, bet užtai pats savininkas lietuvis. Be to ir kelios «garsonietēs» lietuvaitės, todêl baras esąs vertas didelio susidomėjimo ir dēl aukščiau išvardintų «aplinkybių» turįs grynai lietuvišką atspalvį.

Lankytojas.

SMULKMENOS.

— Praeitą penktadienį Dr. V. Kudirkos mokykloje buvo sušauktas mokinių tėvų susirinkimas, į kurį malonē jo atsilankyti ir tokių keletas «tēvų», kurie šiuo metu dar gano žąsis ir tikisi turēti vaikų po 10 mētų... Minėti «tevai» labai smarkiai «svarstė» mokyklos reikalus su kumštimis apie nosę ir su botagais.

Minétiems «tévams« (kurie dar nie kad vaikų neturėjo, nes patys tebēra vaikais) sumanē labai «graudingą» kalbą pasakyti neva «mokytojas» P. K-as, kuris užsilipęs ant kedės pradējo drožti, bet «susigraudinę» klausytojai kalbētoją už rankovēs nutraukė žemėn... Iš susigraudinimo.

Per tą patį «susirinkimą», kada buvo perskaityti net trijų revizijos komisijų aktai, kuriuose išdėstyti buv. tos mokyklos mokytojo N. «griekai» ir malversacijos, mokytojas N. besiaiškindamas apalpo ir nebaigęs krito į kedę.

Buvęs.

* * *

Naujos knygos.

ATSIUSTA PAMINĖTI SAKALO NAUJI LEIDINIAI:

1. Petras Cvirka, ŽEMĖ MAITINTOJA. Romanas iš savanorių ir naujakurių gyvenimo. Sakalo leidinys. 284 pusl. 3,50

2. Simanas Daukantas, LIETUVIU BŪDAS. Redagavo ir žodynēlį pridėjo J. Talmantas. Su S. Daukanto portretu. Sakalo leidinys. 376 pusl. 5,-

3. Balys Sruoga, AITVARAS TEISĖJAS. Labai linksma, eiliuota trijų veiksmų pjesė moterim ir vyram, augaloti(e)m ir pipiram. Su gražiomis dail. Užinsko iliustr. Sakalo leidinys. 132 pusl. 2,50

4. Teofilis Tilvytis, KELIONĖ APLINK STALĄ. Jumoristinis romanas: Neįveikiamo optimisto Valerijono Spiritavičiaus ir jo palydovo triukai tarp keturių sienų keliaujant į gyvenimo priebiandą. Sakalo leidinys. 240 pusl. . . . . 3,—

5. A. Šalčiuvienė-Gustaitytė, VORAS. Romanas. Pakrikusios šeimos tragedija. Sakalo leidinys. 216 pusl. 4,50

6. M. G. KARALIU KARALIAUS ŠALIS — ABISINIJA. Istoriniai, geografiniai ir etnografiniai bruožai. Sakalo leidinys. 144 pusl. . . . 1,50

7. S. Tardymas, Lietuvos geografija. Vadovēlis prad. mok. V skyriui ir prireng. gimnazijos klasei. Labai gausiai ir gražiai iliustruotas, pridētas spalvotas Lietuvos žemélapis. 128 pusl. . . . . Lt. 2,75

Ar mašinos didina nedarba?

Vengrijos žemės ūkio ministeris, kaip praneša prancūzų spauda, norėdamas priversti žemių savininkus naudotis žemės ūkio darbams bedarbius, paskelbė įsakymą, kuriuo draudžiama šiemet vartoti mašinas šienui ir javams pjauti. Jei mes apsiributume vien pateikdami šį faktą, tai daugeliui gal ir į galvą neateitų, kad čia kalbama ne apie paprastą kasdienį, bet apie svarbų, labai reikšmingą reikalą. Kai kas gali net pagalvotų, kad tai yra gera priemonė kovai su nedarbu, kad šiuo pavyzdžiu ir kiti turėtų sekti.

Tikrai, yra žmonių, net labai išsilavinusių inteligentų, kurie mano ir tiki, kad mechanizacija (mašinų vartojimas) yra svarbiausia nedarbo priežastis. Jie samprotauja šitaip: mašina atlieka darbą už kelis, keliolika ar net keliasdešimt darbininkų. Jei mašinos nebūtų, tai atatinkamas darbininkų skaičius gautų darbo. Sumažinus mašinų naudojimą gamyboje, nedarbas visai išnyktų. Iš čia išvada: reikia atsisakyti nuo mechanizacijos. Matyt, kad ir Vengrijos žemės ūkio ministerio nusistatymas artimas šitaip samprotaujančių žmonių pažiūroms. Tačiau ar ši priemonė gali bent kiek palengvinti kovą su nedarbu?

Dėl čia minėto konkretaus atsitikimo tenka pasakyti, kad per šienapiūtę, per rugiapiūtę dažniausiai esti darbininkų trūkumas ir todėl labai gerai, jei juos bent iš dalies gali pavaduoti mašinos. Antra vertus, vasaros darbymečio kelios savaitės, kai yra didelis darbininkų pareikalavimas, jokiu būdu negali išspręsti nedarbo klausimą, kuris iš viso negali būti išspręstas tokiomis priemonėmis, kaip atsisakymas nuo mechanizacijos patogumu. Tatai gali visą dalyką dar labiau supainioti.

Nesileisime plačiau nagrinėti šį atskirą atsitikimą. Mums rūpi išsiaiškinti, koks yra sąryšis tarp mechanizacijos ir nedarbo. Nuomonė, kad mašina atima darbą žmonėms, kad mechanizacija didina bedarbių eiles, negali išlaikyti rimtos kritikos. Tiesa, atskirais palaidais faktais galima būtų įrodinėti, ginti šitokią nuomonę. Tačiau reikalą nagrinėjant plačiai, visapusiškai atskiri faktai netenka savo įrodomosios galios.

Pirmiausiai, jei žmonės visame pasauly nustotų vartoję mašinas, tai daug milijonų darbininkų, kurie gamina mašinas, liktų be darbo. Bet leiski me, kad jie gautų darbo kitose srityse, dirbtų ta, ką dabar dirba mašinos. Ir kas iš to išeitų? Nieko gero. Darbas nėra tikslas pats sau. Jis yra tik priemonė žmonėms reikalingų dalykų pagaminti. Rodos, netenka daug įrodinėti, kad kuo daugiau yra priemonių tikslui siekti, tuo geriau. Jei žmonėms, gaminantiems sau reikalingus dalykus, padeda dirbti mašina, tai tik reikėtų džiaugtis.

Nedarbas — yra žmonių skurdas. Tačiau ir ne kiekvienas darbas gali žmonėms padėti nugalėti skurdą. Darbo mes visuomet galėtume prasimanyti. Jei iš paties darbo fakto galima būtų kurti gražų, laimingą gyvenimą, tai mes galėtume dar toliau (atgal) eiti negu Vengrijos ministeris. Galima būtų uždrausti vartoti žemės ūkio darbams ne tik mašinas, bet ir plūgus bei arklius. Tepurena žmonės žemelę su kastuvais ir darbo bus daug. Jei kam jo dar trūktų, galėtume griauti miestus, deginti kaimus ir iš naujo juos statyti. Darbo tikrai būtų iki kaklo, galėtume dirbti išsijuosę... Bet iš tokio darbo nebūtų duonos, nebūtų žmonėms reikalingų gėrybių.. Tai būtų ne darbas, o neišmintingi veiksmai.

Mūsų proseneliai daug ir sunkiai dirbo. Jie nesinaudojo mašinomis. To dėl jie galėdavo labai mažai reikalingų gėrybių pagaminti. Todėl kas kelinti metai būdavo «bado metai», didžiausias skurdas buvo nuolatinis jų gyvenimo draugas. Mums darbą dirbti jau padeda mašinos. Todėl mes galime lengviau dirbti ir daugiau visokių gėrybių turime. Tiesa, ir mes dar visų vargų neišvargome, skurdo visiškai neišaiškinome, bet mūsų gyvenimas, palyginus su anais senais laikais, yra žymiai lengvesnis, nes mes gyvename technikos, mašinų amžiuje.

Dar sakoma, kad mašinų pagalba pagaminama daug gėrybių, daugiau negu suvartojama, ir dėl to atsiranda nedarbas. Dėl šitokio teigimo galima pasakyti, kad mašinos yra ne tik išaugusios gamybos, bet didelio suvartojimo priežastis. Mašinų pagalba pagaminama pigių dalykų, o pigumas skatina didesnį suvartojimą. Tokiu būdu mašina ne tik stumia žmogų iš darbo, bet ir traukia jį į darbą. Pavyzdžiui, spaudos išradimas atėmė darbą iš kelių šimtų vienuolių, perrašinėjusių Šv. Raštą, bet suteikė darbo milijonams žmonių. Spaustuvių ir knygrišykių darbininkai, laikraštininkai, išaugusios popieriaus pramonės darbininkai, vis tai profesijos kurių atsiradimas tiesioginiai susijęs su išradimu. O kiek dar žmonių gauna iš to netiesioginio darbo. Tas pats yra ir bet kurioje pramonės srityje. Daug kasdieninio vartojimo dalykų, kuriuos dabar gamina mašinos, galima būtų pagaminti ir be mašinų, bet jie būtų brangūs ir todėl jų pareikalavimas būtų nedidelis. Pav., rašomąją plunksną galėtų pagaminti šaltkalvis, bet mažai kas pirkų jo brangų dirbinį. Dauguma grįžtų prie žąsies plunksnos. Vinių galėtų nukalti kalvis, bet mes jas labai taupiai vartotume... Daug dalykų mes šiandien vartojame tik todėl, kad jie yra pigūs, nes mašinų pagaminti.

Iš pasakyto, rodos, pakankamai aišku, kad mašina jokiu būdu neatima iš darbininko darbo. Ji tik palengvina jo darbą, teikia jam daugiau laisvo laiko, jo gyvenimą daro žmoniškesnį, geriau aprūpinsą. Nedarbas jokiu būdu nėra susijęs su mechanizacija, su mašinų vartojimu. Jei kas norėtų su didele socialine negerove — nedarbu kovoti, šalindamas iš darbo arba vengdamas vartoti mašinas, tai kaip tik vairuotų į dar didesnių socialinių negerovių sūkurį.

Pasauly gėrybių per daug nėra pagaminta. Mažiausia 90 proc. visų pasaulio gyventojų galėtų žymiai daugiau suvartoti įvairių gėrybių, negu dabar suvartoja. Todėl darbo gali pakakti ir visiems žmonėms ir dar daugeliui naujų mašinų. Nedarbas yra ne mechanizacijos padarinys, o socialinis reiškinys. Dėl nedarbo negalime kaltinti tų žmonių, kurie išrado mašinas, kurie paleido jas į darbą naujoms gėrybėms gaminti. Čia labiau kalti tie, kurie neišrado būdų socialinėms negerovėms jų tarpe ir nedarbui pašalinti. Deja, šių kaltininkų mes negalime rasti, nors ir tariamės kartais juos jau «išaiškinę»...

K. Korsa.

* * *

KIEKVIENO SKAITYTOJO PAREIGA

laiku atnaujinti prenumeratą 1936 metams «Lietuvis» tikisi, kad ir Tamsta neatsiliksi nuo kitų. Pinigus siųsti įvertintu laišku: (valor declarado) «Lietuvis» caixa postal 1764, São Paulo.

Petrašiunai — Kaunas.

Valgykla ir pensionas.

Skanūs pietūs ir mėnesinis pensijonas. Duodami pietūs į namus. Kainos prieinamos. Užeikit pas

JULĘ ŠIMANAUSKIENĘ

Vila Anastacio, Rua Alvarenga Peichoto 85.

DIDELĮ DŽIAUGSMĄ SUTEIKSI SAVO GIMINĖMS BEI DRAUGAMS LIETUVOJE IR KITUR, JEI UŽSAKYSI JIEMS „LIETUVĮ" 1936 METAMS.

Dėmėsio

Kas serga žemiau išvardintomis ligomis, skubėkit, ir busit sveiki.

Pagydau galutinai ir trumpiausiu laiku Šankerį, triperį, sifilį ir visokias kitas užkrečiamas ligas ir net visai užsisenėjusias.

Diplomuotas Europoj ir Brazilijoj Medicinos Felčeris.

IZIDORIUS

VILLA ZELINA.

Rua Quatorze, Nr. 9.
Bonde nuo Largo da Sè N. 32.
Autobusas nuo seno turgaus.

ŠAMADOS SVETIMŠALIAMS

Darome išmadas žemdirbiams fazendierių sąskaiton. Laivakortės iš visų ir į visas pasaulio šalis. Pasai, naturalizacijos dokumentai, vertimai.

AGENCIA COMMECIAL AMERICANA

Praça do Correio, 38 1º andar
Caixa 3891 Tel. 4-4855 S. Paulo.

RESTORANAS IR VALGYKLA.

Skanūs valgiai ir mandagus patarnavimas. Mėnesinis pensijonas.

Pietūs ir vakarienės už 1$700 t k pas

POVILĄ ROMANOVĄ

Rua José Paulino, 151, (Bom Retiro)
São Paulo.

Lietuvių skaitykla

São Paulo Liet. Klubo skaitykla veikia andradieniais ir penktadieniais nuo 8 ligi 11 val. nakt. L. Namuose, rua Bandeirantes, 92. Skaitykla gali naudotis veltui visi S. Paulo lietuviai. Skaityklojo yra įvairiausių laikraščių ir žurnalų iš Lietuvos, Amerikos, Argentinos ir kitur.

S. Paulo Liet. Klubas.

„Parque das Nações & Parque Peruche"

Grynas oras, šulinio vanduo, elektros šviesa, geriausios autobusu linijos, kino atvirame ore, maudyklė, pramogu klubai, lietuvių mokykla, 400 naujai pastatytu namu ir t. t.

Parque das Nações randasi 1.600 metru atstu nuo S. André stoties, kur kas dien eina 52 traukiniai. Zemės sklypai iš 300 kv. m. 4000 plytu, 400 prancūziško dokalku ir 20 čerpiu, mėnesiuiam išsimokėjimui nuo 26$000.

Parque Peruche randasi 800 metru atstu nuo bondės linijos Nr. 55 (Casa Verde) žemės sklypai iš 300 kv. m., su 4000 plytu, 400 pranėzišku dokalku ir 20 čerpiu, mėnesiniam išsimokėjimui nuo 37$000.

INFORMACIJOS: Centralinė raštinė: Praça da Sé 9, 2 auktas, Tel. 2-4450 S. Paulo. S. André: Avenida Queiroz Santos Nr. 34-A. pas p. Mario Freitas. ir parduod. sklypuose Av. Brasil, 9 pas J. Verbicka. Casa Verde pas Severino Tulli — parduodamuose sklypuose ir Luiz Pontes — P-ça do Centenario Nr. 3 (gale bondės lin. 55).

Úkininkai ir darbininkai

Nuosavybę Tamstos galite įsigyti lengviausiai, jei pasinaudosite mūsų Kredito Organizacijos Įstaigos pagelba. Mes duodame Namų statybai ilgalaikias paskolas ne vien São Paulo mieste, **bet ir kituose miestuose bei gerai vistančiose Kolonijose.** Reikalaukite be jokių kompromisų mūsų Prospektų ir kredito planų.

Construtora do Lar Ltda. Praça da Sé, 50 3-o and. S. Paulo.

KALBAMOS VALANDOS NUO 8½ — 11.

Veltui!

išrūpinu plana iš Prefeitūros namų statybai tam, kas pirks sklypą Vila Zelinoje. Dėl sąlygų kreiptis pas

KARLOS KORKIŠKO Av. Zelina Nr. 33 Villa Zelina.

Pensionas, Valgykla, Pigus ir Geras Bufetas.

Tik Liet. Namuose, rua Bandeirantes, 92. Pirmos rūšies valgis, geras ir mandagus patarnavimas, pigiausios kainos. Atsilankykite nors kartą ir įsitikinsite. Taip pat priimami pensionistai labai geromis sąlygomis.

Aniulis — Liet. Namų šeimininkas.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobų ir t. t...

„Lietuvio" prenumerata papiginta!

1936 metams „Lietuvis" į Lietuvą ir užsienį kainuoja tik 15 milreisų (6 litai), pusmečiui 8$000 (3 litai). Į Pietų ir Šiaurės Ameriką: metams tik 12$000, pusmečiui 6$000. Pasiskubinkit užsa yti „Lietuvį" savo giminėms bei draugams į Lietuvą, Argentiną, Šiaurės Ameriką ir kitur. Suteiksit jiems didelį džiaugsmą!

„Lietuvio" adresas:

Caixa postal 1764 S. Paulo — Brazilija.

„LIETUVIS"

gaunamas šiose vietose:

1) Luz stoties kioske.
2) José Paulino vaistinėj.
3) Prie pašto laiptų ir kampo,
4) Mokoj, kampas Av. P. de Barros kioske.
5) Menkaičio krautuvėj S. Annoj.
6) Citavičiaus krautuvėje V. Zelinoje.
7) Kirilausko krautuvėj, Vila Anastacioj, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio„ Redakcijoj visomis dienomis.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO"

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano. 111 (senas n.103)
Tel. 4-5576 São Paulo.

ADVOKATAS

DR. A. F. CESARINO JUNIOR

Teikia įvairius juridinius patarimus lietuviams veltui. Taip pat veda visokias bylas teismo įstaigose. Lietuviai, turėdami kokių nors reikalų su teismo ar kitomis įstaigomis, ar norėdami gauti nemokamai juridinių patarimų kreipkitės pas advokatą Dr. Cesarino Junior.

Praça da Sé, 83 1° andar

Tel. 2-3885

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampas Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Tel. buto 2-5068.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo
Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Paulo, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10$000 su parcelena, arba sidarbu. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5$000. Atidaryta dieną ir nakti. —

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

Gydytojas Dr. F. Romeiro

RUA LIBERO BADARÓ Nr. 41, 2 andar.

Inkstų, vidurių, veneros ir moterų ligų specialistas su ilgamete praktika Brazilijoj ir užsieniuose. Gerai įrengtas kabinetas. Dr. F. Romeiro pasisiulė pasitarnauti Brazilijos lietuvių kolonijai. Lietuviams daro nepaprastai didelę nuolaidą už apžiūrėjimą ir gydymą Neturtingiems lietuviams veltui. Norint pasinaudoti apžiūrėjimu ir gydymu veltui, reikalinga gauti raštelis pas Liet. S-gos Brazilijoj reikalų vedėją, rua Bandeirantes, 92.

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išejimas į	Europą		
Astrida	15.	4.	36.
Jos. Charlotte	15.	5.	36.
Astrida	15.	6.	36.

Kainos pigios.

Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išeivybės klausymais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą litais per Lietuvos Banką.

Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E C-IA Įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai Įtsaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

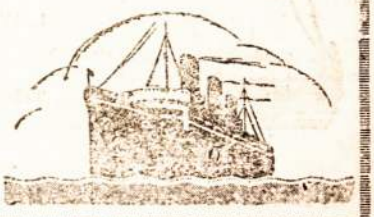

PASAULY

Hitleris skelbiasi taikos čempionu.

Vokietijai sulaužius Lokarno sutartį viso pasaulio akis nukrypo į Hitlerio agresingą politiką Europoje. Paskutinėmis dienomis Hitleris pasakė keletą politinių kalbų, kuriose įrodinėjo, kad Vokietija siekianti tik taikos ir kad jis esąs taikos čempionas, dirbąs dėl taikos išlaikymo Europoje. Vokietija siekianti tik sau lygybės, bet nenorinti pulti nei vienos valstybės.

Tačiau Europos laikraščiai, komentuodami Hitlerio kalbas, pažymi, kad nėsą galima tikėti gražiems «Furerio» žodžiams. Vokietija visada buvusi pavojinga taikai, gi Hitleriui viešpaujant tas pavojus nuolat didėjąs.

Naujl vokiečių pasiūlymai.

Vokietijos ambasadorius Ribbentrop įteikė Anglijos vyriausybei naujus pasiūlymus dėl nepuolimo sutarties pasirašymo tarp Vokietijos iš vienos pusės ir Belgijos bei Prancūzijos iš kitos pusės. Vokiečiai, su tam tikromis sąlygomis, sutinka pasirašyti naują taikos sutartis 25 metams ir garantuoti Europos taiką. Ar nauji vokiečių pasiūlymai bus priimti ar ne, tuo tarpu žinių dar nėra. Derybos tarp signitarinių valstybių ir Vokietijos tebesitęsia ir nežinia kuo viskas baigsis.

Diržablis «Hindenburg» skrenda Brazilijon.

Nesenai vokiečiai pastatė dar vieną didelį diržablį (cepeliną), kuris šiomis dienomis išskrido iš Vokietijos į Braziliją. Diržablis «Hindenburg» daro pirmąją savo kelionę per Atlanto Vandenyną.

Italai ir toliau smarkiai puola abisiniečius.

Nors italų kariuomenė labai gerai apginkluota, išmokyta ir visaip aprūpinta bei keliis kartus stipresnė už abisininčių kariuomenę, tačiau abisiniečiai ilgą laiką tvirtai laikėsi prieš italus ir pastariesiams per tiek laiko nepavyko užimti svarbesnių pozicijų. Tačiau ilgainiui abisiniečių jėgos ėmė smarkiai silpnėti. Be to, italai pasinaudodami paskutiniais įvykiais Europoje pradėjo smarkiai pulti abisiniečius visuose frontuose. Ypatingai veikia italų aviacija, nuolat bombarduoja abisiniečių miestus ir miestelius.

Vokietijoj įvyko rinkimai.

Kovo 29 dieną Vokietijoje įvyko rinkimai. Kadangi ten visų kitų partijų veikimas sustabdytas, tai, kaip jau išanksto buvo spėta, rinkimus «laimėjo» nacinai, kurie „patvirtino" Hitlerio politiką.

Karaliaus Edvardo vainikavimas.

Iš Londono pranešama, kad Anglijos ministeris Pirmininkas Baldvinas paskelbė naujo Anglijos karaliaus Edvardo VIII vainikavimo datą. Karaliaus vainikavimo ceremonija įvyksianti 1937 m. gegužės mėnesį.

Ponia Getulio Vargas Amerikoje.

Šiomis dienomis į Ameriką atvyko ponia Getulio Vargas, Brazilijos Respublikos Prezidento žmona. Ponia Prezidentienė Amerikoje buvo iškilmingai sutikta. Jos garbei suruoštas didelis bankietas.

Didelis ciklonas Amerikoje.

Georgia valstybėje siautė baisus ciklonas, kuris sugriovė daug namų, iš vartė telefono ir telegrafo stulpus, daug medžių ir pridarė milžiniškų nuostolių. Žuvo apie 20 žmonių. Kelios dešimtys žmonių yra sužeistų. Nukentėjusiems organizuojama skubi pagalba.

— Iš Neujorko pranešama, kad šįmet Amerikoje labai šalta šiema, kokios nieks neatmena. Šaltis padaręs labai daug nuostolių.

NOSSO PÃO

1936 Velykos 1936

Rekomenduojame lietuvių kolonijai geriausiai įrengta, moderniška ir gerai sutvarkytą kepyklą bei cukrainę, kuri kepa įvairiausius pyragaičius ir tortus. Vienos specialybė šiu rūšiu: Do Boseh Tortas, Mohn — Kuchen, Apfel—Strudel, Nuss — Beigel ir t. t.

Užsakymai šiose vietose:

Largo do Aruoche, 51-B Tel. 4-3238; Rua Consolação, 77 Tel. 4-2430; Av. S. João, 10 Tel. 2-0253; P-ça Marechal Deodoro, 56 Tel. 5-4229.

FABRICA DE MANTEIGA «PETER»

Šviežias sviestas, gaminamas kasdien. Rukštus pienas, gretinė, varškė, sūris, įvairių rūšių dešros ir visoki kiti specialūs maisto dalykai.

Rua da Moóca, 453-A Tel.9-2757
São Paulo.

SPORTAS

PING-PONGAS IR FUTBOLAS MOKOJE.

20 d. kovo mėn. penktadienį Sporto S-gos «Lithuania» Mokos skyrius turėjo stiprias ping-pongo rungtynes su brazilų klubu «Vasco de Gama F. C.» kurias laimėjo gana gerais rezultatais I. kom. sulošė «Lithuania» 200, Vasco de Gama 176. II. «Lithuania» 150, Vasco de Gam. 137. III. Lith. 100. Vasco de Gam. 53.

27 d. kovo mėn. įvykusiose rungtynėse su portugalų klubu «Camões F. C.» «Lithuania» laimėjo sekančiais rezultatais: I. Lith. 200, Cam. 187. II. Lith. 150, Cam. 146. III. Lith. 100, Cam. 53.

* * *

Futbolo rungtynėse mūsų sportininkai pasirodė kiek silpnesnį, nes paskutiniu laiku teko nors nedideliais rezultatais pralaimėti.

29 d. kovo mėn. įvykusiose futbolo rungtynėse su gana stipriu jugoslavų futbolo klubu «Sloga» mūsų komandos sulošė sekančiais rezultatais I. kom. sulošė 1 : 0 «Slogos» klubo naudai II kom. sulošė 2 : 1 Lithuanijos naudai.

Nors futbole Lithuaniečiai šiuo kartu negalėjo pasirodyti laimėtojais, tačiau jų už tai peikti nėra pagrindo, nes be treniruočių lošiant su tokiais klubais, kurie veik kasdieną treniruojasi, tik ir gali mūsų Lithuaniečiai kurie savo energija ir pasiryžimu ir gali pasirodyti ten, kur kitų tautų sportininkai, jokiu būdu negalėtų pasirodyti. O jei dar mūsų lithuaniečių tarpe būtų daugiau susitarimo tai jie atliktų tokius žygius, kurie visiems padarytų džiaugsmo ir pasigerėjimo, o mūsų kolonijai garbę.

L.

* * *

SPORTO S-GOS «LITHUANIA» CENTRO VALDYBOS POSĖDIS

įvyksta ateinanti trečiadienį, balandžio mėn. 8 d. 7 val. vak. Lietuvių Namuose rua Bandeirantes, 92.

Kviečiama dalyvauti taip pat ir skyrių pin-pongo vedėjai.

Pirmininkas.

* * *

Padėka.

Daininikams P. P. Perrota Filho, Domingos Macri, O Cardilli, pianistui Prof. Perfetti, pianistei p. Georgina Perra ir mūsų daininingkams T. Mažeikai, V. Laurinavičiui, K. Ambrezevičiui ir P. Jurgučiui bei pianistui J. Stankūnui, gražiai išpildžiusiems mūsų rengto Koncerto — Baliaus programą ir kartu prisidėjusiems prie didelio didelio šio koncerto pasisekimo, reiškiame nuoširdžiausią padėką.

S. Paulo Liet. Klubas.

BRAZILIJOS NAUJIENOS.

— Brazilijos Senatas patvirtino Respublikos Prezidento paskelbtą karo stovį 90-čiai dienų.

— Vietos spaudos žiniomis, visi valstybės valdininkai, kurie įvelti į komunistinį ir priešvalstybinį veikimą būsią atleisti iš vietų. Akcija prieš komunizmą bei ekstremizmą Brazilijoj smarkiai stiprinama. Priešvalstybiniai gaivalai būsią be pasigailėjimo baudžiami.

— Artimiausiu laiku į Braziliją atvyksianti Amerikos prekybos delegacija, kuri tarsis įvairiais prekybos ir ekonominiais reikalais su Brazilijos Vyriausybe bei prekybininkais.

— Laivu «Rio de Janeiro Maurú» į Braziliją atvyko 820 japonų emigrantų.

— Rio de Janeiro policija suėmė keliolika individų, pasižymėjusių įvairiomis vagystėmis ir sukčiavimu.

— Rio de Janeiro mieste pradėti statybos darbai naujos geležinkelio stoties Dom Pedro II.

* * *

Neatatinka tikrenybei

Praeitam «Šviesos» numery pastabų skyriuje tilpo straipsnis — «Kas daro tą nesantaiką».

Bendrai į tokius straipsnius bei į mūsų kolonijoj nelemtus įvykius nekreipiu dėmesio, nesikišu, bet vienoj vietoj esu paliestas, kur rašoma: „chor vedžiui buvo grieztai įsakata, kad organizucti kitus chorus, o jei to nedarysiąs tai galįs netekti ir pašalpos».

Turiu pasakyti, kad jokių man įsakymų bei grąsinimų Ponas Konsulas nėra davęs. Aš pats savo nuožiūra Kolonijos chorus organizuoju bei tvarkau Taigi «Šviesoj» padaryta pastaba chorų reikalu neatatinka tikrenybei.

J. Stankūnas.

* * *

(tęsinys iš 4 pusl.)

NEDARBAS LENKIJOJE.

kinosios krizės padarinys, — jame glūdančios struktūros (santvarkos) bruožai»

Labai charakteringa sanacijos ramėčio — pulkininko Miedzinsk'io kalba. «Ir šimtas profesorių nebeišaiškins man, kad viskas yra puikiausioj tvarkoj, kada milijonai tonų javų, rūbų naikinama ir kada tuo pačiu metu milijonai žmonių kenčią didžiausią skurdą».

Tenka pabrėžti, kad šie žodžiai nėra tuščia kalba; Lenkijos ekonominė statistika rodo dar skaudesnius davinius. Sunku pasakyti, kaip pavyks Lenkijai išsivaduoti iš to taip didelio nedarbo.

A. I.

Linksmai laiką praleiskite aplankę

Bar Rio Branco

Kampas gatvių

VISCONDE RIO BRANCO IR VICTORIA

Kiekvieną Vakarą
Rusų orkestras su dainomis.